

Vergaderjaar 2025–2026

28 286

Dierenwelzijn

Nr. 1411

VERSLAG VAN DE RAPPORTEUR

Vastgesteld 3 december 2025

Introductie

Tijdens de strategische procedurevergadering van 20 november 2024 en de procedurevergadering van 22 januari 2025 heeft de vaste commissie Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) besloten mij samen met het voormalig lid Pierik aan te stellen als Europese Unie (EU)-rapporteurs op de dierenwelzijsverordeningen. Aanleiding voor het rapporteurschap zijn de voorliggende voorstellen voor een herziening van de verordening dierenwelzijn tijdens transport (COM(2023)770) en een verordening inzake het welzijn van honden en katten en hun traceerbaarheid (COM(2023)769).

In dit tussentijdse verslag worden de belangrijkste bevindingen per dossier samengevat, evenals de eerste inzichten in het werkprogramma 2026 van de Europese Commissie (EC) met betrekking tot toekomstig dierenwelzijsbeleid. Ook doe ik een voorstel voor het vervolg van het rapporteurschap.

Aanbevelingen van de rapporteurs

De commissie LVVN kan dit tussentijds betrekken bij de toekomstige commissiedebatten en schriftelijke overleggen Landbouw- en Visserijraad.

De commissie LVVN kan zo spoedig mogelijk rapporteurs aanstellen na de installatie van de nieuwe Kamer om continuïteit op dit dossier te waarborgen.

Doel van het EU-rapporteurschap

Het rapporteurschap zal zich in eerste instantie richten op de voorliggende voorstellen voor een herziening van de verordening dierenwelzijn tijdens transport) en een verordening inzake het welzijn van honden en katten en hun traceerbaarheid. Het doel van het rapporteurschap zal daarbij tweeledig zijn:

- De informatiepositie van de Kamer versterken, zodat op de juiste momenten invloed kan worden uitgeoefend op het onderhandelingsproces in Brussel;
- Het uitdragen van standpunten van de Kamer, zoals geformuleerd in aangenomen moties (met name in relatie tot de verordening dierenwelzijn tijdens transport).

Daarnaast zal het rapporteurschap zich ook richten op het versterken van de informatiepositie van de Kamer ten aanzien van nog te verwachten nieuwe voorstellen inzake dierenwelzijn.

Bevindingen van de rapporteurs

Op 7 december 2023 presenteerde de EC een voorstel voor een verordening over de bescherming van dieren tijdens transport. Dit maakt deel uit van de herziening van EU-regels voor dierenwelzijn, aangekondigd in de van Boer tot Bord-strategie van 2020. Het oorspronkelijke plan van de EC was om alle bestaande EU-dierenwelzijnswetgeving tegen eind 2023 te herzien. Uiteindelijk omvatte het werkprogramma voor 2024 enkel de genoemde voorstellen. Het proces rond de verordening voor het welzijn en de traceerbaarheid van honden en katten vordert gestaag, terwijl het wetgevingsproces betreffende dierenwelzijn tijdens transport trager en complexer verloopt.

In het 2026 werkprogramma van de EC staat er geen wetgevend voorstel over dierenwelzijn op de rol. Wel zet het Deense EU-voorzitterschap dierenwelzijn hoog op de agenda. Het Voorzitterschap wil de onderhandelingen over het voorstel betreffende de bescherming van dieren tijdens het transport bevorderen en heeft de onderhandelingen over het voorstel betreffende het welzijn en de traceerbaarheid van honden en katten met het Europees Parlement opgestart.

Herziening dierenwelzijn tijdens transport: Deens voorzitterschap probeert vastgelopen onderhandelingen in de Raad vlot te trekken en nog geen consensus in het Europees Parlement

Voortgang in de Raad

Ik merk dat het voorstel voor de herziening van de EU-verordening inzake dierenwelzijn tijdens transport nog niet voldoende op de rit is om tot Raadsconclusies te komen.

De Deense Landbouwminister Jacob Jensen hanteert als reactie nu een pragmatische aanpak door te focussen op de minst omstreden elementen om zo het dossier stap voor stap vooruit te brengen. Momenteel concentreren de besprekingen zich op technische verbeteringen, zoals ventilatie, toegang tot water en voedsel, minimale ruimte-eisen en opleiding van vervoerders. De meer gevoelige onderwerpen, zoals maximale reistijden en temperatuurgrenzen, blijven onderwerp van verdeeldheid tussen lidstaten. Hoewel een onderhandelingspositie van de Raad dus nog niet zeker is, heeft deze aanpak het dossier tot nu toe in beweging gehouden. De verwachting is dat het Cypriotische voorzitterschap in 2026 de meer controversiële onderdelen zal moeten oppakken.

Voortgang in het Europees Parlement

In het Europees Parlement is het dossier toegewezen aan de gezamenlijke commissies Landbouw (AGRI) en Transport (TRAN), met Visserij (PECH) als geassocieerde commissie. In 2024 en 2025 vonden presentaties en gedachtewisselingen plaats met de EC en de Europese Autoriteit voor

Voedselveiligheid (EFSA). Begin april 2025 werd een EPRS-studie over dierenwelzijn tijdens transport gepresenteerd. Het dossier bevindt zich hier in een iets verder stadium van behandeling, maar het lukt de twee co-rapporteurs nog niet om compromisamendementen te vormen waar ze beiden achter staan. Bovendien zijn er meer dan drieduizend amendementen ingediend voor de stemming in de gezamenlijke AGRI/TRAN commissie. De omvang en reikwijdte van de ingediende amendementen laten zien dat het bereiken van consensus binnen het Europees Parlement nog een lange weg te gaan heeft. Zo zouden sommige amendementen de toegestane reistijden verlengen tot 111 uur, terwijl andere voorstellen deze te beperken tot acht uur voor dieren die bestemd zijn voor de slacht. De voorstellen om artikel 27, dat de maximale reistijden regelt, te herzien, bestrijken vrijwel alle denkbare scenario's, waarbij sommige pleiten voor drie etappes van maximaal 29 uur per etappe, met het oog op logistieke overwegingen en ziektepreventie, terwijl anderen juist strengere minimale rustvereisten en controles tijdens het transport bepleiten. Ook zijn de Europarlementariërs verdeeld over de temperatuurnormen en het transport van gespeende dieren, waarbij sommige wetgevers pleiten voor een totaalverbod en anderen uitzonderingen willen toestaan.

Deze AGRI/TRAN stemming zou oorspronkelijk op 2 oktober 2025 plaatsvinden, maar de co-rapporteurs hebben dit verschoven naar 2026 vanwege aanhoudende meningsverschillen.

Dierenwelzijn en traceerbaarheid van honden en katten: naar uniforme EU-minimumstandaarden en betere controle op herkomst

Het voorstel wil het dierenwelzijn van honden en katten verbeteren zonder onnodige lasten voor verantwoordelijke fokkers of huisdiereigenaren te creëren. Het introduceert daarom geen nieuwe regelgeving voor burgers en huisdiereigenaren, maar stelt wel uniforme EU-minimumnormen in voor het welzijn van honden en katten die worden gefokt of gehouden in fokkerijen, dierenwinkels en dierenasiels. Ook worden strikte traceerbaarheidseisen ingevoerd, ondersteund door een publiek toegankelijke EU-website waarmee kopers de identificatie en registratie van hun toekomstige huisdier kunnen controleren. Import van honden en katten moet voldoen aan gelijkwaardige welzijnsstandaarden, en lidstaten moeten trainingen aanbieden aan dierenverzorgers, en kopers informeren over verantwoord eigenaarschap.

Ik zie dat de behandeling van het voorstel gestaag verloopt. De Raad publiceerde op 27 juni 2024 zijn standpunt. Het Europees Parlement keurde op 19 juni 2025 het eindverslag goed met 457 stemmen voor, 17 tegen en 86 onthoudingen. Er is overlap tussen de teksten van de EU-instellingen. Zo willen zowel de Raad als het Europees Parlement dat alle honden en katten die in de EU worden gehouden, verplicht moeten worden geïdentificeerd met een microchip. Wel wil het Europees Parlement de verkoop van honden en katten in dierenwinkels verbieden. Ook wil het, om potentiële mazen in de wet te dichten die zouden toestaan dat honden en katten als niet-commerciële huisdieren de EU binnenkomen om vervolgens alsnog verkocht te worden, de regels uitbreiden zodat ze niet alleen gelden voor commerciële import, maar ook voor niet-commerciële verplaatsingen van dieren.

Op 15 juli zijn de triloogonderhandelingen gestart. De verwachting is dat het Deense voorzitterschap hier verdere voortgang in zal boeken en de onderhandelingen tegen het einde van het jaar afrondt.

Werkprogramma 2026 Europese Commissie: nieuwe veehouderijstrategie aangekondigd, maar onduidelijkheid over beloofde herziening dierenwelzijnsregels

In het Werkprogramma 2026 van de EC is een nieuwe Strategie voor landbouwdieren, inclusief onderdelen over dierenwelzijn aangekondigd voor het tweede kwartaal van 2026. Deze strategie is niet-wetgevend van aard en beoogt een geïntegreerde benadering van de Europese veehouderij, waarbij dierenwelzijn, duurzaamheid, voedselzekerheid en concurrentievermogen in samenhang worden beschouwd.

Het gepubliceerde werkprogramma bevat geen expliciete vermelding van de beloofde herziening van de EU-regels voor dierenwelzijn, ondanks eerdere signalen uit conceptversies. Commissaris voor Handel, Maroš Šefčovič, bevestigde na de presentatie van het 2026 werkprogramma dat het de doelstelling van de EC blijft om een voorstel voor herziening van de regels te presenteren, mede naar aanleiding van Europese Burgerinitiatieven die om verandering vragen. Het is nog onduidelijk wanneer de EC deze beloofde herziening van de dierenwelzijnswetgeving zal presenteren.

Vervolg van het EU-rapporteurschap

Na het Verkiezingsreces 2025 is het aan de nieuwe Kamer om te bepalen of en wanneer de activiteiten uit de mandaatnotitie (het werkbezoek aan Brussel, notitie diertransport, gesprekken met stakeholders en maatschappelijke organisaties, werkbezoek diertransporten) worden voortgezet, en of er een (nieuwe) rapporteur(s) voor dit dossier worden aangesteld.

Kostić